

Міжнародні юридичні науково-практичні Інтернет-конференції
«АКТУАЛЬНА ЮРИСПРУДЕНЦІЯ»

LEGAL ACTIVITY

**«ПРАВОТВОРЧА ТА ПРАВОЗАСТОСОВЧА
ДІЯЛЬНІСТЬ: ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА,
ПРОФЕСІЙНИЙ ДОСВІД»**

**Збірник матеріалів Міжнародної юридичної
науково-практичної Інтернет-конференції**

Тези наукових доповідей

(3 березня 2015 року)
www.LegalActivity.com.ua

Україна
Київ – 2015

УДК 340.11
ББК 67.9 (4Укр)
П 68

П 68 Правотворча та правозастосовча діяльність: теорія, практика, професійний досвід: збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної конференції «Актуальна юриспруденція», м. Київ, 3 березня 2015 року. Тези наукових доповідей. - К., 2015. - 176 с.

ISBN 978-966-457-200-4

У збірник увійшли тези наукових доповідей з актуальних проблем юриспруденції, які оприлюднені 3 березня 2015 року на Інтернет-сторінках сайту www.LegalActivity.com.ua, де додатково можна ознайомитися з відгуками, коментарями та науковими дискусіями учасників конференції, відвідувачів та гостей сайту. Також усі опубліковані матеріали конференції внесені до наукометричної бази РИНЦ (ліцензійний договір № 543-09/2013).

Збірник буде корисним і цікавим для наукових, науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів та наукових установ, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня, студентів юридичного спрямування, юристів, адвокатів, правозахисників, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, інших осіб.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика авторських текстів, які були запропоновані учасниками конференції.

Організаційний комітет Міжнародної юридичної науково-практичної Інтернет-конференції не завжди поділяє думки учасників конференції.

Повну відповідальність за зміст тез доповідей, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів та наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

ББК 67.9 (4Укр)

Усі права захищені. За будь-якого використання матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим.

ISBN 978-966-457-200-4

© Колектив авторів, 2015

© МЮНПІК «Актуальна юриспруденція», 2015

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

Теорія та історія держави і права.

Історія політичних і правових учень. Філософія права

Бедрій Мар'ян Миронович (м. Львів)

Деякі міркування щодо звичаєвого права Пакистану 7

Джавадов Хикмет Аловсат оглы (г. Киев)

Общетеоретические основы использования категории
«эффективность» в юриспруденции 12

Кравчук Валерій Миколайович (м. Київ)

Динаміка поняття «контроль» у сучасній юриспруденції..... 16

Харитонов Роман Феликсович (г. Одесса)

Отраслевая юридическая компаративистика и другие
компаративистские науки: взаимосвязи, общее и особенное... 20

Чернега Андрій Петрович (м. Київ)

Сутність юридичного обов'язку як категорії 25

СЕКЦІЯ 2.

Конституційне право.

Адміністративне право і процес. Фінансове право.

Інформаційне право. Міжнародне публічне право

Герасименко Дарія Сергіївна (м. Київ)

Сутність фінансово-правового зобов'язання
як фінансового правовідношення 32

Іванов Володимир Георгійович,

Гвозденко Марина Владиславівна (м. Харків)

Інформаційні аспекти захисту авторських прав..... 35

Калмикова Яна Сергіївна (м. Харків)

Достовірність доказів в адміністративному судочинстві 38

Кравчук Ірина Михайлівна (м. Київ)

Аналіз міжнародного законодавства щодо регулювання
дистанційних адміністративних послуг 41

ДОСТОВІРНІСТЬ ДОКАЗІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

КАПМІКОВА Яна Сергіївна,

*к. ю. н., молодший науковий співробітник
Науково-дослідного інституту Державного
будівництва та місцевого самоврядування
НАПрН України, асистент кафедри
адміністративного права Національного
юридичного університету ім. Я. Мудрого*

Ключову роль під час розгляду справи в порядку адміністративного судочинства відіграють докази, за допомогою яких встановлюються обставини справи. Квінтесенцією набуття фактів статусу доказів є наявність таких властивостей, як належність, допустимість, достовірність, достатність. Названі властивості мають не тільки теоретичне, але й практичне значення. Нашою метою є дослідження достовірності доказів. Відповідно до ст. 69 Кодексу адміністративного судочинства України, доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність (або відсутність) обставин, що обґрунтовують вимоги й заперечення осіб, які беруть участь у справі, та інших обставин, що мають значення для правильного вирішення справи. Інформація про допустимість доказів у законодавстві відсутня, на науковому рівні це питання дискутується.

Зауважимо, що у науці процесуального права ставиться знак рівняння між такими категоріями, як достовірність та істинність. Встановити факт достовірності доказу можливо на таких етапах доказової діяльності, як перевірка, дослідження, оцінка доказів. Слід наголосити, що така властивість як достовірність безпосередньо належить не факту, а самому засобу доказування. Одні автори ототожнюють поняття достовірності та ймовірності, вважаючи їх синонімічними характеристиками результату судового пізнання. На нашу думку, не можна порівнювати названі категорії. Так, у даному випадку ймовірність буде початковим ступенем пізнання факту, а достовірність, вже як результат пізнання – останнім. Інші науковці наголошують на тому, що коли йдеться про судові знання, потрібно використовувати термін «достовірність» як таку їх характеристику, що

означає максимальне гаближення суду до повного і правильного встановлення фактичних обставин судової справи [1, с. 287].

Під достовірністю доказів розуміють: 1) можливість застосування фактичних даних у процесі доказування з точки зору знань про джерела, обставини, методи їх утворення та отримання в контексті використання у справі інших матеріалів [2, с. 149]; 2) якість доказу, яка характеризує точність, правильність відображення обставин, які входять до предмету доказування [3, с. 27]; 3) властивість доказів, яка відображає логічність та безспірність відомостей, а також неможливість спростування їх іншими доказами [4, с. 27]; 4) істинність знання (його відповідність об'єктивній діяльності) та обґрунтування цієї істинності, яке адресоване відповідному суб'єкту – суду [5]. Об'єктивний момент (наявність або відсутність будь-яких фактів або їх різне поєднання) завжди припускає суб'єктивне сприйняття і суто суб'єктивну оцінку цих фактів дійсності [6]. Суд не може покласти в основу свого рішення недостовірні докази, тому у разі виникнення сумніву, повинен надати оцінку доказу. У доказовому праві Англії достовірність доказів є самостійним поняттям, що дозволяє визначити правильність походження джерела доказу та відрізнити їх від імовірності як приблизного знання, часткової, неповної обґрунтованості твердження [7, с. 89].

Виділимо ознаки достовірності доказів в адміністративному судочинстві: 1) достовірність – це оцінка доказу за змістом; 2) доказ повинен бути отриманий із якісного джерела; 3) він перевіряється за допомогою порівняння із іншими доказами шляхом їх оцінки; 4) характеризує знання, отримані суддею у результаті дослідження сукупності доказів; 5) адекватно відображає матеріальні та нематеріальні (ідеальні) сліди. Оцінка доказів, з точки зору їхньої достовірності, полягає в тому, що: 1) вивчається особа, яка володіє відомостями (свідок, тощо) з позицій її здатності давати правдиві та повні свідчення; 2) вивчається характер та умови виявлення матеріального носія інформації (предмет, документ); 3) аналізується зміст відомостей (повнота і повнота викладення, наявність суперечностей, неточностей, прогалин, обґрунтованість висновків, що базуються на даних науки тощо); 4) інформація, одержана з певного процесуального джерела, зіставляється з інформацією, що отримана з інших процесуальних джерел. Визначаючи достовірність від-

ностей про факти, суд повинен аналізувати весь процес формування доказів та їх процесуальних джерел. Якщо це матеріальні сліди, то необхідно з'ясувати умови їхнього виникнення, збереження та копіювання. Достовірність особистих доказів перевіряється з огляду на обставини, в умовах яких особа сприймала відповідні факти. Такі умови мають як суб'єктивний (стан органів почуття, психіки, наявність спеціальних знань, рівень розвитку, вік), так й об'єктивний характер (місце, час тощо). Особисті докази можуть бути як первинними, так і похідними. У останньому випадку між особою, яка сприймає факти, та судом знаходиться інша особа-посередник, через яку передаються відомості.

На практиці трапляються випадки, коли виникають сумніви в достовірності доказу наприклад, відсутність у документа будь-яких реквізитів. Особа, яка бере участь у справі, під час дослідження цього доказу, має право заявити клопотання про проведення експертного дослідження документа [8]. Для його вирішення суд своєю ухвалою визначає, які відповідні заходи мають бути вжиті для перевірки фальшивості документа або усунення сумніву у його достовірності, зокрема, шляхом витребування зустрічної інформації. Якщо перевірити достовірність документа без спеціальних знань неможливо, то суд призначає відповідну експертизу.

Підсумовуючи вищезазначене, можна констатувати, що базисною властивістю доказів в адміністративному судочинстві є їх достовірність. Однак, для набуття факту статусу доказу необхідний інтегральний зв'язок всіх властивостей доказів, без комплексного дослідження яких неможливо встановити обставини справи, а, отже, й винести законне рішення у справі. У вирішенні даного питання зерном надії залишається законодавче оформлення визначення всіх властивостей доказів в адміністративному судочинстві.

Список використаних джерел:

1. Ратушна Б. Стандарт доказування як критерій достовірності результату судового пізнання / Б. Ратушна // Право України. – Право України. – 2012. – № 6. – С. 282–290.
2. Лобойко Л. Н. Уголовно-процессуальное право: учебное пособие: курс лекций / Л. Н. Лобойко. – Х.: Одиссей. – 2007. – 672 с.

3. Звягинцева Л. М. Доказывание в судебной практике по гражданским делам / Л. М. Звягинцева, М. А. Плюхина, И. В. Решетникова. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА, 1999. – 288 с.
4. Артамонова Е. А. Основы доказательств в современном уголовном судопроизводстве: учеб. пособ. для студентов высших и средних юридических образовательных учреждений / Е. А. Артамонова. – М.: Юрлитинформ, 2010. – 168 с.
5. Петрухина А. Н. Достоверность результатов экспертного исследования в уголовном процессе / А. Н. Петрухина // Адвокатская практика. – № 2. – 2012. – С. 8–10.
6. Кипнис Н. М. Допустимость доказательств в уголовном судопроизводстве: учеб. пособ. / Н. М. Кипнис. – М.: Юрист, 1995. – 128 с.
7. Малиновский А. А. Злоупотребление субъективным правом (теоретико-правовое исследование) / А. А. Малиновский. – М.: Изд-во «Юрлитинформ», 2007. – 352 с.
8. Про практику застосування адміністративними судами окремих положень Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду адміністративних справ: Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України № 2 від 06. 03. 2008 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0002760-08>

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

КРАВЧУК Ірина Михайлівна,
здобувач наукового ступеня кандидата
юридичних наук Національного технічного
університету України «КПІ»

На даний час все більше змінюються підходи до державного управління, що дозволяють забезпечити прозорість і відкритість публічної адміністрації, досягти економії часу на звернення громадян та підвищити якість надання адміністративних